

Achtttiende Internationale Taalkunde-Olympiade

Ventspils (Letland), 19–23 juli 2021

Oplossingen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1.

- ena 1, wija 2, wido 3, wi 4, idibi 5, benomi 6, waroewo 8, ije 9
- rati 10, mepina 20, joka rati 30, mepija 40, rati beo 50, moeto 60
- α -ma $10\beta = 10\beta + \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 9$, $1 \leq \beta \leq 5$)
- ije $10(\beta + 1) = ijema$ 10β ($1 \leq \beta \leq 5$)
- γ daemita moeto = $60 + \gamma$ ($1 \leq \gamma \leq 59$)
- moeto δ [ma γ ka $(\delta + 1)$] = 60δ [+ γ] ($1 \leq \gamma \leq 59$, $2 \leq \delta \leq 5$)

- (a) moeto waroewo 480
 ijema joka rati 39
 moeto wido ma benomi ka wi 186

- (b) 1 ena
 19 ijema rati = ije mepina
 26 benomima mepina
 104 wima mepija daemita moeto
 292 moeto wi ma wijama rati beo ka idibi

Opgave Nr 2.

- -ya collectief: homa- ‘jeneverbesblad’ + -ya → homa-ya- ‘jeneverbestak’
- N:-N (N = zelfstandig naamwoord):
 ha- ‘bladeren’ + k’yawe ‘water’ → ha:-k’yawe ‘thee’
- N:-A (A = bijvoeglijk naamwoord):
 mu- ‘brood’ + chikwa ‘zoet’ → mu:-chikwa ‘chocoladereep’
-

	enkelvoud	meervoud, substantie
eenlettergrepige stam	-’le	-we
meerlettergrepige stam	-nne	-:we

- (a) 1. mo:chikwa datda:we — I. perzikhbomen
 2. haya:we — G. letterlijk stapels bladeren (in werkelijkheid velden met planten)
 3. doko:ko mo’le — H. kippenei
 4. ma:chikwa — C. suiker
 5. mu:chikwa — J. chocoladereep
 6. mulonne, mu’le — D. stuk brood
 7. mowe — E. kralen
 8. ha:k’yawe — B. thee
 9. doko:ko shiwe — A. kippenvlees
 10. mo:chikwa mulo:chikwa — F. perziktaart

- (b) 11. **ade muwe** — O. *bloedproppen*
 12. **beyanne** — P. *grasveld*
 13. **homa:we** — M. *jeneverbesbladeren*
 14. **ma:k'yawe** — N. *zoutwater*
 15. **ma:k'ose** — S. *zout*
 16. **ma'le** — K. *korrel*
 17. **homayanne** — R. *jeneverbestak*
 18. **mi'le** — L. *maiskolf*
 19. **ade k'yawe** — Q. *bloed*
- (c) 20. **be'le** — *grasspriet*
 21. **chikwa** — *zoet*
 22. **datdanne** — *boom*
 23. **ade = ade k'yawe** — *bloed*
 24. **mulo:we** — *brood*
 25. **hawe** — *bladeren*
- (d) 26. *zoutig* — **k'ose**
 27. *jeneverbesblad* — **homanne**
 28. *stuk vlees* — **shi'le**
 29. *water* — **k'yawe**
 30. *maïs* — **miwe**
 31. *grasvelden* — **beya:we**
- (e) *zoutmeer*.

Opgave Nr 3.

- Woordvolgorde:
 - V(O)S (V = werkwoord; O = lijdend voorwerp; S = onderwerp)
 - QVX (Q = vragend element)
 - (*welk(e)* | Qt)N(D)(A) (Qt = hoeveelheid, N = zelfstandig naamwoord, D = aanwijzende voornaamwoorden, A = bijvoeglijk naamwoord)
- werkwoord:
 - **le-** verl. tijd
 - **bi-** toek. tijd
 - **-si** onderwerp = meervoud (**-gisi-si** > **-gisesi**)

- zelfstandig naamwoord:

	enkelvoud	meervoud
<i>man</i>	tau	tauwau
<i>kind</i>	gwadi	gugwadi
<i>stamhoofd</i>	guyau	gweguyau
<i>oude vrouw</i>	numwaya	nunumwaya
~	enkelvoud = meervoud	

- klasse (Cl):
 - mannen: **te-** (vóór Qt); **to-**
 - vrouwen/dieren: **na-**
 - kinderen: **gudi-**
 - kano's: **ke-**
 - dingen (bijvoorbeeld stenen): **kwe-**
- aanwijzende voornaamwoorden: **(a-)ma-Cl(-si)(-we)-na**, **ma-to-** > **mto-**, **ma-na-** > **mina-**
- hoeveelheid: Cl-**vila** *hoeveel?*, Cl-**tala** 1, Cl-**yu** 2, Cl-**vasi** 4

- (a) 14. **Navila vivila biyamata tomwaya mtona?**
Voor hoeveel vrouwen zal deze oude man zorgen?
15. **Bikamkwamsi kweyu vivila minasina.**
Deze vrouwen zullen twee dingen eten.
16. **Amagudina gwadi lekota?**
Welk kind kwam aan?
17. **Tevila tauwau bigisesi gugwadi gudigasisi?**
Hoeveel mannen_(onderwerp) zullen de wilde kinderen zien?;
Hoeveel mannen zullen de wilde kinderen_(onderwerp) zien?
18. **Legisesi ketala waga vivila minasiwena.**
Die vrouwen zagen één kano.
- (b) 19. *Hoeveel kano's zagen die oude vrouwen?*
Kevila waga legisesi nunumwaya minasiwena?
20. *Deze vier blanke mannen zullen voor dit slimme kind zorgen.*
Biyamatasi gwadi magudina gudikabitam tevasi dimdim mtosina.
21. *Hoeveel kinderen_(onderwerp) zullen deze varkens eten?*
Gudivila gugwadi bikamkwamsi bubukwa minasina?
22. *Welke vrouw ving die mooie vissen?*
Aminana vivila lebani yena minasiwena namanabweta?
23. *Twee wilde honden zagen die oude man.*
Legisesi tomwaya mtowena nayu ka'ukwa nagasisi.

Opgave Nr 4. tV- vóór CV₀:

	C = y	C ∉ {b, m, w, y}		C ∈ {b, m, w}
		V ₀ ∈ {e, ε, i, ɪ}	V ₀ ∈ {o, ɔ, u, ʊ, a}	
V ₀ ∈ {e, i, o, u}		V = i		V = u
V ₀ ∈ {ε, ɔ, ɪ, ʊ, a}		V = ɪ		V = ʊ

• $\tilde{V} \leftrightarrow \tilde{V}_0$

• $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$; $C\hat{V}_0 > t\hat{V}-C\hat{V}_0$; $C\check{V}_0 > t\check{V}-C\check{V}_0$

• $N-CV_0$ ($N \in \{m, n, ɲ, ŋ\}$) $> n-tV-CV_0$

(a) $\acute{t}\acute{i}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$ (* $\acute{t}\acute{u}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$)

- (b) 1. rótô — tórótótò
2. rèwó — tìrètówó
3. bíkó — túbítúkó
4. jýé rìyà — ñtíyè tìrìyà
5. bék^wó — tóbétók^wó
6. ríyòrò — tírítìyòtùrò
7. h^wògà — tòh^wòtógà

Opgave Nr 5. Werkwoordsstructuur:

onderwerp		tijd		(lijdend voorwerp-)	wortel	(-onderwerp)
\emptyset -	1e persoon ev.	my ^{-C}	} toek. tijd	ik -		-naha 1e persoon mv.
	3e persoon ev. _{toek. tijd}					
tsi ^{-C}	2e persoon ev.	ik ^{-C}	}	i - 3e persoon ev.		my - 1e persoon mv.
	1e persoon mv.					
ts ^{-V}	ni ^{-C}		} 3e persoon ev. _{verl. tijd}			si - 3e persoon mv.
	z ^{-V}					

\emptyset -**p-ik**- = 3e persoon ev._{toek. tijd}: 1e persoon ev. (niet *1e persoon ev._{toek. tijd}: 1e persoon ev.)
^C = vóór een medeklinker, ^V = vóór een klinker

- (a) **aharapyryk** *ik knuffelde jou*
mymyboro *hij zal ons bijten* (niet ??ik zal ons bijten)
uru *ik sliep*
tsiksiwynaha *wij sneden hen*
ikwak *ik joeg*
ziksi *hij ging weg*

- (b) *wij zullen vallen* **tsimynarahanaha**
ik baadde **ikmoro**
jij beet ons **tsikmyboro**
ik zal op hen wachten **mysipery**
hij zal op hen wachten
ik zal jullie knuffelen **pahaharapyryk**
hij zal jullie knuffelen
jij zal weggaan **tsipiksi**
ik doodde het **ibeze**